

L' ART DEL PAGÈS

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

La experiència es mare de la ciència.

En la ja llarga fetxa que L' ART DEL PAGÈS visita las masias de nostras comarcas s' ha ocupat sempre de la absoluta necessitat de millorar los productes de la terra pera facilitarlosi mercats ahont poder introduhirse en competencia ab sos similars de las demás nacions productoras.

Diferentas vegadas ha indicat la conveniencia de formar associacions rurals pera lograr dit objecte y sobre tot pera que nostres productes naturals, fossen mes ben elaborats baix un tipo igual, especialment nostres vins. Ha citat las distintas Corporacions ó Societats Nacionals y Extranjeras que ho han lograt per medi de la unificació de procediments empleats en la elaboració de sos caldos, resultant la identitat de producte y la millora del mateix y en consecuencia la facilitat de trovar mercat y d' aumentar son preu, disminuhint lo de la má d' obra.

La experiència que, com vulgarment se diu, es la mare de la ciència, nos ho ha trassat á cada moment. En la actualitat nos ho ensenya d' una manera complerta. Aquest any que la cullita de la vehina República no es gayre bona, ni en calitat ni en cantitat, los vins de bon color y forsa son buscats y ben pagats pera fer las barrejas ab los que necessitan capa pera ser acceptats per lo comers en general de la nació Francesa.

Ara y sempre, los vins ben treballats, resultarán de bona

elaboració, especialment los de la inmensa majoría de las comarcas catalanas, de sí apropiat pera la producció de bons caldos, en color ó forsa y moltes vegadas ab las duas circunstancias juntas. Lo que falta donchs es una esmerada elaboració que permeti á nostres vins fer la competencia als que vulgan oposarse á son pas en los mercats d' Europa. Comensém donchs pera fer lo que fan los extrangers ó seguím l' exemple d' alguns que en nostre pays caminan á la perfecció, lo qual no té res de difícil ni de particular. Fem las trias convenientes en las épocas oportunas de maduració del rahim, separém las classes blancas de las negras y lograrém lo que 'ls altres, si 'ns ho proposém, donchs los medis no son cap secret pera ningú, ni patrimoni de cap home, ni menos de cap intelligencia y si tan sols d' una bona voluntat per part dels encarregats de verificar las operaciones

Cada classe ben elaborada té mercat segur. D' aixó no hi ha que dubtarne, donchs es un axioma reconegut per tothom, que es precis tenir en compte sempre y á tota costa, sense esperar que cuan ho voldrém fer ja no hi serém á temps, portant lo peccat en nostra conciencia, donchs cuan serém reconeguts estarém perduts.

La experiencia d' aquest any aixis nos ho ensenya. Preparémnos pera las contingencias del pervenir, sino tocarém las consecuencias d' aquesta apatia que alashoras fora una falta imperdonable. Tingan present los culliters que la Fransa treballa de debó pera emanciparse de la tutela de las demás naciones vinícolas, anhelant lo dia que no hagués de ser tributaria al extranjer de cap de sas classes de ví, podent exportar las sevas als demás payssos

Tinguém en compte, també pera nostres vins, la amenassa constant del tractat franch-italiá, donchs lo dia que aquest se realisés, ne sofriria molt las consecuencias la producció vinícola de la Peninsula.

En resúm, lo dia que 'ls productors de ví natural s' uneixin pera fer los tipos convenientes, á fi de que 'ls caldos de cada comarca tingan son corresponent mercat obert (sense olvidarnos del mercat nacional, que es mes important de lo que sembla á molts), alashoras haurém donat un gran pas pera la salvació dels interessos vinícolas de nostre pays. Mentres cada hú tiri

pel seu vent, com sol dirse, no farém sino anar passant, succehint que nostre producció estarà á la eventualitat de la de las demés nacions y jamay serém lo cap, donchs sempre 'ns quedarem á la cua, en perjudici del preu de nostres vins.

FRANCISCO X. TOBELLA

Las veremas á Fransa.

D' alguns dias á aquesta part, tota la Fransa vinícola està ocupada en la cullita dels rahims. Encara que la verema no està tota encare sota las prempsas, se pot apreciar la cullita d' aquest any com á quantitat y com á qualitat. Com á dato molt proper de la veritat se calculan en 28 milions d' hectólitres la cullita de vi d' enguany. La producció anyal es d' uns 35 milions d' hectólitres; hi ha donchs un déficit d' una quinta part.

Essent lo consum á Fransa anyalment de prop d' uns 28 milions d' hectólitres, ó sian 75 litres per cap, ab la cullita d' enguany n' hi hauria prou pera subvenir al consúm ab sa propia producció.

Pero aixó no es aixís: puix tenint, com tenen, una grandíssima exportació sobre tot en vins especials que no pot aturarse sense sofrirne grans perjudicis, los será indispensable demanar uns deu milions d' hectólitres á las altres nacions que produheixen vi. Aquets deu milions d' hectólitres serian extrets en part dels 74 milions que produheix l' Italia y dels 29 milions produhits per la Espanya quals duas nacions juntas ab la Fransa son las mes grans productoras de ví. Vé després l' Austria ab 12 milions d' hectólitres, la Alemània ab 4 milions, la Rússia també ab 4 milions, la Turquía ab 3 milions y 1 milió y mitx la Suissa.

Veus aquí las previsions dels estadistas pera lo present any 1888

Es ben veritat que las esperansas eran de fer una cullita ben superior á las xifras ditas, pero un estat atmosfèrich excepcio-nalment plujós ha favorit los danys del *mildiu*, aquest rival de la filoxera en la obra de destrucció d' aquells vinyats.

Avuy per avuy la filoxera ha destruit tots los grans vinyats baixos del Delfinat y del Lyonnais y la malura s' esten en las planas de terré frescal. Gracias encara que la marxa de la plaga 's presenta poquet á poch en las regions del centre de la Fransa y avuy per avuy las vinyas dels departaments de la Seine, de la Seine-et-Oise y de la Seine-et-Marne n' están lliures. En cambi, la situació es malíssima pera la Borgonya: tots los vinyats del Maçonnais están destruhits ó arrebossats. Tot lo que encara poch ó molt hi ha vert es atacat per lo terrible insecte.

Aquest any, á la filoxera que 's menja las arrels, al *mildew* que asseca las fullas s' hi ha vingut á juntar un tercer enemich de la vinya: lo *black-rot* ó podridura negra que ataca als grans. Aquestas tres plagas reunidas, han invadit una superficie que 's calcula en un milió d' hectáreas, y trenta departaments están avuy conresant los ceps americans, de manera que actualment, siscentas mil hectáreas son disputadas pam á pam per los intrépits pagesos que no sembla sino que los danyos suferts durant tant temps, los hagin encoratjat mes y desenvollopats prodigiosament sas qualitats iniciativas y de valor, que 'ls donan quan menys la esperansa de salvar la valiosa reputació adquirida per las vinyas francesas.

Un dato demostrará millor que totas las rahons la energia d' aquells viticultors. En 1878, la superficie atacada era de 273,048 hectáreas y avuy es de un milió. Sense 'ls peus americans, que no duran mes que alguns anys y s' han de sustituir constantement, aquella industria vitícola no sería avuy sino un recort.

Aquesta situació ha desenvollopats la concurrencia extranjera que las necessitats del consúm han introduhit en dit pays. Aquesta concurrencia complica y fá cada día mes difícil la lluyta que han de sostenir aquells pagesos.

Alguns números, á aquest objecte, demostrarán mes la cosa. En 1875, any en que la cullita arrivá á la xifra de 83 milions d' hectólitres, la importació extranjera no fou mes que de 681,000 hectólitres. Avuy ja ha pujat á deu milions d' hectólitres.

Ab aquestas xifras s' esplican ben bé los sacrificis fets constatar per lo Parlament, las grans midas presas per lo govern y la creació recent d' escolas de viticultura y d' estacions, pera menar á bon fi la gran batalla contra los microscópichs pero formidables enemichs de la vinya francesa. — N. B.

SECCIÓ DE VARIETATS.

HIMNE
A LA VERGE DE LA MERCÉ

compost pera la solemne cerimonia de sa coronació.

*Estel de Barcelona.
Reyna de la Mercé,
al poble que'us corona
doneuli amor y fè.*

Qué tristes sou, presons de Moreria,
pel cristià que hi viu y mor esclau!
A son pays qui 'l tornarà, oh Maria,
pobre catiu, si Vos no l' hi tornau?

Veuhén baixar del Cel la Sobirana
Jaume primer, Nolasch y Penyaforç,
de redemptors un Orde los demana
per traure esclaus dels llages de la mort.

«De mos coloms cubriulos ab la vesta,
damunt son pit les Barres y la Creu;
jo de virtuts coronaré sa testa
y vessaré dintre son cor lo meu.»

Bressals, oh mar, espill de nostres glories,
deixa volar los héroes catalans;
ab son valor guanyaren grans victories,
sa caritat les guanyará mes grans.

Màrtir d' amor l' apòstol se desterra
y enllà del mar al pobre esclau li diu:
«Vola en ma nau á ta anyorada terra,
jo en tos grillons me quedaré catiu.

Ton fillet mort ha reviscut, oh mare,
la esposa veu ressucitat l' espós:
vina, orfanet, vina á abraçar ton pare,
lo bon Jesús vol abraçar als dos.»

Mare, d' esclaus la terra encara es plena
d' esclaus del mon, del vici y del plaher:
son vostres fills, trenqueulos la cadena,
qu' es trist morir esclau de Llucifer.

De terra y mar Estrella guiadora,
brilleu tot temps de Barcelona al front,
dels catalans siau la Salvadora,
Vos que heu donat lo Salvador al Mon.

JACINTO VERDAGUER, Phre.

CORRESPONDENCIA.

Artés.—Ja hem acabat de recullir nostra tan esperada y desitjada culliteta de rahims; s' ha de dir culliteta porque per molts no ha estat mes que mitja anyada; per alguns altres ha estat bastant regular majorment per alguns d' aquells que avuy pagan menos contribució. En cap temps com en lo temps de recullir lo fruyt se ven la necessitat que tenim de revisar las terras mes sovint de lo que 's fa, essent com es per lley de haverho de fer, puix que no 'ns trovariam enganyats com realment se troban los que conrehuan las terras revisadas disset anys atrás, que tan á menys han tornat y moltas perdudas no poden esperansar cap classe de producte y per aixó pagan la mateixa contribució.

Aquest any en lo plá de Bages, s' ha sulfatat de quatre parts tres, y encara que dirán alguns que no hauria sigut nesessari per arribar lo fruyt á bé, en cambi 's conta que si lo vent de vall, hagués tirat avant, los que no varen sulfatar hagueren quedat enganyats per que 'ls sulfatats duas vegadas encara avuy tenen los pámpols.

JOSEPH QUINTANA.

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

La importació de blat y farinas verificada en Europa, de procedencia dels Estats-Units, ha pujat desde primer d' Agost al 15 de Setembre d' aquest any, aprop de tres milions d' hectólitros de cereals y mitx milió en farinas.

Jábea.—Ha pres un impuls gran la pansa feta malbé per lo temporal als ports de Fransa, ab destí á la fabricació d' alcohols. Sos preus son á 6 pessetas los 50 kilógrams.

Olot.—Las firas de Sant Lluch celebradas los dias 18, 19 y 20 del actual han estat molt concorregudas, haventhi vingut molt bestiar de totes classes; lo mular y caballar ha sigut molt demanat si be 'ls preus han sigut molt baratos.

Blat, á 19'25 pessetas l' hectólitre.—Blat de moro, á 19'25.—Ordi, á 8'75.—Civada, á 8.

S. Celoni.—Castanyas á 13 pessetas la cuartera.—Monjetas, á

22.—Blatdemoro á 11. - Patatas á 3 pessetas lo quintá.—Ous á 1'40 la dotzena.

La viram y bestiar boví á preus relativament baixos.

Tortosa.—S' observa en lo mercat alguna tendencia d' alsa per lo que 's refereix á las garrofas de la actual recolecció.

Valls.—Los dias 28, 29 y 30, del corrent mes, se celebrará la fra que tots los anys té lloch durant lo diumenje, dilluns y dimars, inmediats següents á la festivitad de Santa Ursula.

Valencia.—S' ha embarcat en lo port del Grao, una partida d' alguns centenars de caixas de taronja, de manera que 's comensa la temporada d' exportació bastant aviat, perquè la fruyta ha avansat molt.

La cullita 's considera aquest any curta en Valencia. No sols hi ha en ella la gran merma que produhir las glassadas del passat hivern, las quals destruhiren las hortas desde Carcagente fins á Xàtiva, sino que en las sonas que no patiren tant per lo fret, los arbres han donat molt poca fruyta.

L' embarch de seba, que en los passats mesos era molt considerable, ha disminuhit algun tant.

VINS.

Aumenta la exportació de vins espanyols á Fransa. Desde l' primer de Janer fins al últim d' Agost d' aquest any s' han exportat pera la nació vehina 4.952,057 hectólitres de vins ordinaris, contra 4.153.902 exportats en igual periodo del any anterior, lo qual produheix una diferencia de 798.154 hectólitres en favor del any actual.

Alicant.—En la major part de las comarcas vitícolas d' aquesta provincia s' han acabat las operacions de la verema ab éxit molt satisfactori.

Dihuen del poble d' Agost que s' han venut allí los rahims casi tots á 5 rals la arroba preu bastant remunerador.

Bruch.—Aqueixa última semana s' han venut algunas partidas de vi novell á 15 y 16 pessetas carga. Se nota per la comarca algun moviment de compradors francesos d' alguns dias á aquesta part.

Cette (Fransa).—La campanya vinícola ha comensat ja en aquesta plassa ab menys animació que altres anys per aquesta fetxa. Las transaccions son poch importants y á aixó hi contribuheixen molt que las casas de consignació de vins espanyols principalment, 's resisteixen á tractar ab las casas del interior; de manera que 'ls vins surten directament dels ports

espanyols y molts carregaments sols tocan á Cette pero van dirigits á las poblacions del interior, amparats per las tarifas de penetració á preus reduhits.

Los preus son bons pera 'l productor y encare segueixen fermes pero 's té per segura una baixa efecte de las pocas demandas que hi há.

Veus aquí los tipos corrents:

Alicant, superior vell de 32 á 34 franchs l' hectólitre.—1.ª classe, de 28 á 30.—2.ª de 24 á 26.—Requena, superior de 25 á 26.—Utiel, de 26 á 28.—Valencia, 1.ª de 24 á 26.—2.ª de 20 á 22.—Priorat, sens parrell de 28 á 30.—Catalunya, 1.ª de 22 á 24.—2.ª de 20 á 22.—Benicarló, de 20 á 21.—Mallorca, 1.ª de 22 á 23.—2.ª de 16 á 18.

Fransa.—Los resultats de la verema son los següents:

La cullita del Mitjdia es abundant. En lo departament de Var ha sigut mes d' una tercera part superior á la del any passat.

En lo Gard y en lo Herault l' éxit ha superat á las esperansas, lo qual se deu en gran part á la perseverancia dels viticultors en la lluyta contra la filoxera y 'l mildew.

En la Gironda s' està terminant la verema, y encara que no tan bona com en lo Mitjdia, es millor de lo que 's creya.

En cambi, en lo Loira, en lo Anjou y en la Turena, s' han ressentit las vinyas ab los frets primerenchs y las malalties criptogámicas que han produhit en ellas grans perjudicis, per qual motiu no hi ha sisquera una regular cullita.

En la Borgoña resulta bastant dolenta per las mateixas causas, y en la Champanya deixa molt que desitjar.

Tarragona.—Senyalarém los preus mes corrents. Vins negres del Priorat, de 40 á 45, pessetas carga de 121'600 litres.—Baix Priorat, de 35 á 40.—Del Camp, de 18 á 20.—Del Vendrell, de 16 á 20.—De Benicarló, de 20 á 22.—Blanchs del Camp, de 16 á 18.—Blanchs de la Comarca, de 14 á 17.

Vilanova y Geltrú.—Continúa la demanda de vi de la present cullita per distints comerciants, al objecte de ser exportat á la vehina Fransa.

Acaban de ferse tranzaccions de 22'50 pessetas càrrega de 120 litros, oferintse á distints preus segons lo color y graduació alcohólica.

Bo es que avuy se noti en aquesta comarca aquest moviment comercial, en rahó á que la suferta classe agricultora podrá aquest any veurer en part recompensadas las pérduas del any passat.